

'HOOG TIJD VOOR EEN GEZAMENLIJK FRONT TEGEN DE PROBLEEMEXOOT'

DOOR GEBREK AAN KENNIS, BUDGET ÉN SAMENWERKING ZIJN OVERHEDEN EN TERREINBEHEERDERS NAUWELIJKS OPGEWASSEN TEGEN DE INVASIEVE EXOOT. DE BESTRIJDING KAN VEEL EFFECTIEVER.

"Het is nu nog te vaak dweilen met de kraan open," vindt Hugo Damen van Ingenieurs- en adviesbureau Antea

Group. Of het nu gaat om de Japanse duizendknoop, de reuzenberenklauw of de eikenprocesierups: driekwart van de overheden en terreinbeheerders in Nederland ondervindt problemen van invasieve exoten. Damen: "Langs het fietspad, in de achtertuin of in de plantsoenen is het bijzonder om te zien met welk tempo exoten zich inburgeren in onze leefomgeving. Ze vormen hierdoor steeds vaker een bedreiging voor infrastructures, biodiversiteit en ons welzijn."

Het is niet verwonderlijk dat de schade en de bestrijding van invasieve exoten flink in de papieren loopt. In de Europese Unie zijn we jaarlijks naar schatting 12 miljard euro kwijt aan bestrijding van exoten en herstel van de schade. Damen: "We kunnen gerust aannemen dat het in Nederland om honderden miljoenen euro's per jaar gaat. Een kostenpost die alleen maar groeit: door de klimaatverandering zullen steeds meer exoten zich thuis voelen in Nederland."

Niet voor niets binden steeds meer overheden en beheerders de strijd aan met de probleemexoot. Vooral provincies nemen hierin het voortouw: zij zijn immers verantwoordelijk gesteld voor het beheersen van invasieve exoten. "Bij gemeenten en terreinbeheerders is er veel minder sprake van een structurele aanpak van dit probleem. Sterker nog, het merendeel van de gemeentelijke overheden heeft geen of een zeer beperkt exotenbestrijdingsbeleid", signaleert Damen.

BESTRIJDING VAN EXOTEN: DE VIJF TIPS

1. Monitor tijdig op de aanwezigheid van exoten.
2. Prioriteer de locaties en soorten; niet iedere exoot vraagt om (directe) bestrijding.
3. Zoek de samenwerking met andere partijen op; samen kom je verder.
4. Zorg voor een duidelijke informatievoorziening over beleidsvoornemens en aanpak; informeer en instrueer de burger.
5. Stel een gericht en eenduidig beleid op en ga aan de slag.

Ontkiemende Japanse
duizendknoop.

FOTO: Shutterstock

Geen rocket science

En waar de probleemexoot wél bestreden wordt, is dit lang niet altijd effectief. Damen: "Zo zie ik dat beheerders vaak het initiatief neerleggen bij niet-gerenommeerde aannemers. Maar zonder specifieke en gebiedsdekkende aanpak is het dweilen met de kraan open. Het gevolg is dat iedereen het op z'n eigen manier en naar eigen goeddunken doet. Maar zonder een eenduidige aanpak, tiert de exoot welig."

Gelukkig is goed onderbouwd exotenbeleid volgens Damen geen rocket science. "Het begint bij compact beleid, een heldere aanpak én een duidelijke planning. Wat is je doel: uitroeien, beheersen of op een later moment tegengaan? Voor welke methode kies je en wat doe je met de nazorg?" Benoem die soorten waar beleidsmakers en terreinbeheerders problemen van ondervinden. Weet wat je wanneer moet doen en zorg ervoor dat er genoeg mankracht en middelen voorhanden zijn. En zoek vooral ook de samenwerking met andere partijen."

Eén front

Daarnaast is het volgens Damen van belang dat Rijk, provincie, waterschap, gemeente en terreinbeheerders één front vormen tegen de invasieve exoot. "Je bent dan vele malen effectiever. Je kunt aanvalsplannen op elkaar afstemmen, locaties prioriteren en van elkaar leren. We ontdekken bijvoorbeeld steeds meer manieren om probleemexoten te bestrijden of beheersbaar te houden. Bloemrijke bermen, bijvoorbeeld,

als reddingsmiddel voor insecten en bijen en als tegenstander van de eikenprocessierups. Maar als in de ene gemeente de berm mag groeien, is het zonde dat de berm even verderop wordt gekort-wiekt."

En tot slot is er de burger. Met goede informatievoorziening kan ook die een belangrijke rol spelen in de beheersing en signalering van exoten. Damen: "Een plaagsoortenwaaier (met daarop een foto, uiterlijke kenmerken, de manier van bestrijding en dergelijke) is een effectief middel voor het creëren van meer bewustzijn bij burgers en buitendienst. Heldere en eenduidige informatie: zodat iedereen precies weet wat je wel en niet moet doen. Het vormt de basis van ieder succesvol aanvalsplan."

Hugo Damen is adviseur groenbeheer bij Ingenieurs- en adviesbureau Antea Group en kenner op het gebied van invasieve exoten. "De rol en betekenis van groen in- en rondom het stedelijk gebied wordt steeds belangrijker. De openbare ruimte moet groener en duurzamer maar daarbij is goed beheer cruciaal. Antea Group ondersteunt beheerorganisaties hierbij. Onder meer met behulp van onze beheerssoftware geven we vorm aan het beleid en beheer van het openbaar groen en zorgen we voor een optimale besteding van beheerbudgetten."

'Het merendeel van de gemeenten heeft geen of een zeer beperkt exotenbestrijdingsbeleid'

Hugo Damen

Antea Group
www.anteagroup.nl
Standnummer: 4.3.42